

Deel 4: Lokale paragraaf

Gemeente Roosendaal

Wat betekent de regiovisie voor onze gemeente?

De regiovisie WBW is opgesteld voor de gehele jeugdzorgregio, bestaande uit 9 gemeentes, Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht, Steenbergen en Zundert. Per gemeente is in de regiovisie een lokale paragraaf opgenomen. De bedoeling is om de gemeenteraad beter in positie te brengen gelet op hun controlerende en kaderstellende rol bij de uitvoering van de Jeugdwet. In de lokale paragraaf wordt voor de gemeente Roosendaal specifiek ingegaan op een aantal aspecten van het sociaal domein als geheel en de jeugdzorg in het bijzonder. Deze aspecten zijn:

- De lokale toegang voor Jeugdhulp en jeugdzorg
- Integrale samenwerking binnen het sociaal domein
- De wijze van monitoring en sturing voor de gemeente als geheel en de gemeenteraad in het bijzonder.

Voor het jeugd domein heeft de gemeente Roosendaal als overkoepelend doel gesteld dat jeugdigen de mogelijkheid hebben om in veiligheid op te groeien, zichzelf op een gezonde manier te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de samenleving.

Om dit te bereiken worden mogelijkheden, activiteiten en beleid ontwikkeld en gestimuleerd die bijdragen aan drie subdoelen:

- Ouders en jeugdigen kunnen zelfstandig functioneren en volwaardig deelnemen aan de samenleving
- Ouders en jeugdigen maken gebruik van hun netwerk waardoor ze zo min mogelijk hulpverlening nodig hebben
- Ouders en jeugdigen die het nodig hebben krijgen de juiste hulp op de juiste manier

Hiervoor wordt in betrokkenheid en transparantie samengewerkt door partners van (gezondheids)zorg, onderwijs en verenigingsleven. De lokale toegang met jeugdprofessionals en ondersteuners neemt hierin een centrale positie in.

De lokale toegang

De Jeugdprofessionals

We streven naar kwalitatief goede jeugdzorg binnen budget. Hiervoor hebben we in de regio West-Brabant West een stelsel zorg voor jeugd ingericht dat streeft naar de optimale benutting van de eigen kracht en het netwerk. Hierbij zoeken we naar een 'nieuwe normaal', waarbij het gezin door de Jeugdprofessional gestimuleerd wordt in eerste instantie oplossingen binnen de eigen sociale kring te zoeken alvorens aanspraak wordt gemaakt op zorg en ondersteuning vanuit de gemeente. Bij de nieuwe normaal hoort ook dat de gemeente of zorgaanbieder zo mogelijk ouders en netwerk handvatten aanreikt hoe om te kunnen gaan met stoornissen of beperkingen van het kind om zo inzet van niet vrij toegankelijke zorg voor de jeugdige zo veel als mogelijk te beperken.

De jeugdprofessional is een belangrijke schakel in het realiseren van onze ambitie. De inzet van de jeugdprofessionals wordt uitgevoerd onder directe aansturing vanuit de gemeente Roosendaal. Als er sprake is van inzet van niet vrij toegankelijke zorg verloopt dit zoveel mogelijk via de jeugdprofessional. De reden hiervoor is dat de jeugdprofessional casusregie voert op het behalen resultaat door:

- Het versterken van de eigen kracht van het gezin
- Mobiliseren of organiseren van een steunend netwerk
- Gebruik te maken van voorzieningen in het voorliggend veld of oplossingen te zoeken in andere domeinen (onderwijs, WMO, participatie)
- Het zelf bieden van ambulante ondersteuning
- Inzet van gespecialiseerde, niet vrij toegankelijke, zorg die complementair werkt aan de inzet van het gezin, netwerk en jeugdprofessional.

Basisteam

Het team Jeugd is een divers team met ongeveer 40-45 jeugdprofessionals (ongeveer 35 fte). De jeugdprofessionals zijn in dienst bij Spring en worden ingezet in de gemeente Roosendaal. Ze zijn ingedeeld in 3 casuïstiekteams: Basisteam Noord, Basisteam Kortendijk, Kroeven en Langdonk en Basisteam Tolberg en dorpen. Wekelijks komen de basisteam bij elkaar om casuïstiek te bespreken en te verdelen.

CVC Team

Een aantal medewerkers is gespecialiseerd in Complexe Veiligheid Casuïstiek (CVC). Aan ieder basisteam is een of zijn twee CVC medewerkers gekoppeld. Tevens hebben zij hun eigen casuïstiekoverleg waar ook een gedragswetenschapper aan verbonden is.

Scheidingsexperts

Het scheidingsexpertteam in Roosendaal is een ander expertiseteam van de jeugdprofessionals. Naast preventief trainingsaanbod zoals de Jes-training, bieden zij hulpverleningstrajecten in (complexe) scheidingzaken en coachen zij andere jeugdprofessionals op dit gebied. Soms besteden zij zaken uit aan een zorgaanbieder en nemen dan de rol in van casusregisseur.

De UHA-zaken (Uniform Hulpaanbod) die verwezen worden door de rechtbank leiden tot minder raadsonderzoeken, wat een positieve ontwikkeling is. De rechtbank weet de weg naar het vrijwillig kader wel steeds beter te vinden, waardoor de scheidingsexperts het drukker krijgen met deze zaken. De scheidingsexperts ervaren dat zij nu vooral 'aan de achterkant' van het vrijwillig kader hun diensten verlenen, terwijl wij ook kansen zien 'aan de voorkant'. We hebben het dan over de doelgroep van ouders die relatieproblemen hebben of op het punt staan te gaan scheiden. Door in een vroeg stadium preventieve hulp te bieden aan deze doelgroep, hebben zij geen of minder geïndiceerde zorg nodig.

Jeugdprofessionals Onderwijs

Als gemeente Roosendaal willen we graag meer preventief werken. We willen zichtbaar zijn en al vroeg meedenken met kleine problemen om zo hopelijk grotere problemen te voorkomen.

Daarnaast willen we het groeiende aantal beroepen op de jeugdwet terugdringen en problemen zo veel mogelijk normaliseren. Scholen zijn een belangrijke vindplaats en samenwerkingspartner om deze doelen te bereiken.

Met het aanstellen van een Jeugdprofessional Onderwijs (JPO) hopen we de zichtbaarheid van zorg op school te verbeteren. De JPO kijkt en denkt mee met leerlingen, ouders en leerkrachten die vragen hebben en geeft hen handvatten om met obstakels die zij tegenkomen in het opgroeien en opvoeden om te gaan. De JPO heeft daarnaast een signalerende functie, door mee te kijken op het schoolplein en in de klassen waardoor veelvoorkomende problemen preventief en meer collectief aangepakt kunnen worden. De doelstelling is het zoveel mogelijk preventief oppakken en normaliseren van problemen zodat probleemverergering in de toekomst kan worden voorkomen.

Huisartsenteam

De huisartsen en jeugdartsen hebben in de jeugdwet het recht om direct door te verwijzen naar zorgaanbieders (niet vrij toegankelijke zorg). In het geval van enkelvoudige GGz problematiek is de verwijzing door de huisarts veelal een logische en prima route. In de situaties waarin er sprake is van andersoortige problematiek is het streven dat de huisartsen gebruik maken van de diensten van de jeugdprofessional. De reden hiervoor is dat de jeugdprofessional naar het gehele systeem kan kijken en binnen dat systeem de meest passende oplossing kan bieden. Dit hoeft niet altijd inzet van niet vrij toegankelijke zorg te zijn.

Huisartsen geven zelf ook aan dat zij hun rol binnen de jeugdwet soms lastig vinden. Het is voor hen een voordeel als zij gebruik kunnen maken van de inzet van jeugdprofessionals. De huisarts indiceert zorg op basis van een consult (10 minuten). De jeugdprofessional heeft ruimte om het uitgebreider gesprekken bij het gezin te voeren en pas op basis van meerdere gesprekken tot komen met een op maat afgestemde oplossing voor het gezin.

Er is daarom een team ingericht van jeugdprofessionals die bekend zijn met en bij de huisartsen en snel kunnen schakelen als er een jeugdcase speelt of de huisarts behoefte heeft aan ruggespraak of advies. Het succes van het huisartsenteam staat of valt met de snelle en soepele beschikbaarheid van deze jeugdprofessionals.

Straathoekwerk

Binnen het team van jeugdprofessionals is een team ingericht van straathoekwerkers (JP-SHW)

Het teams JP-SHW bestaat uit HBO geschoolde, SKJ geregistreerde jeugdprofessionals met specifieke affiniteit en competenties betreffende de doelgroep op straat. Dit maakt dat ze een stevige basis van kennis, vaardigheden en houding hebben als jeugdprofessional, met de mogelijkheid hun werk specifiek in te richten op een manier zoals de doelgroep op straat dit vraagt.

Het werk van de JP-SHW vindt plaats in de openbare ruimte: op straat waar kinderen en jongeren zich bevinden. De doelgroep is breed, het gaat om alle jongeren die zich alleen of in groepsverband op straat ophouden. Hierbij kan gedacht worden aan spelende kinderen in de basisschoolleeftijd (soms al vanaf 4 jaar), maar ook aan volwassen "jongeren" tot 27 jaar die nog steeds veel van hun vrije tijd op straat doorbrengen. Het werk van de JP-SHW komt via twee kanten tot stand. Ten eerste gaat het team zelf actief op zoek naar plaatsen waar kinderen en jongeren zich ophouden. Zij kennen Roosendaal goed en weten op welke plekken jongeren zich ophouden.

Daarnaast kunnen er via verschillende kanalen signalen binnen komen over overlastsituaties. Hierbij valt te denken aan drugsoverlast, vandalisme en zelfs meldingen van prostitutie. Het team JP-SHW krijgt deze signalen binnen via verschillende ketenpartners zoals Groep Leerplicht en veiligheid van de gemeente, politie, jongerenwerk, verslavingszorg, buurtopbouwwerk, etc. Wanneer deze signalen team straathoekwerk bereiken bezoeken zij de locatie, starten met contact leggen en het onderzoek. De Kwaliteitsmedewerker Jeugd bewaakt het overzicht over de verschillende opdrachten die het team binnenkrijgt.

Gedragwetenschappers

Vanuit Spring zijn er voor alle teams gedragwetenschappers beschikbaar. Deze worden ingezet om mee te denken als het gaat over besluitvorming. De gedragwetenschappers kunnen ook een rol vervullen bij het werken vanuit het 4-ogenprincipe en de richtlijnen. Tevens sluit een van hen aan bij casuïstiekbespreking in de basisteams.

Kwaliteitsmedewerkers

Het lokale team jeugd wordt aangestuurd door twee kwaliteitsmedewerkers. Deze houden zich met name bezig met het verbeteren van processen binnen Jeugd. Zij zijn de lokale aanstuurders voor de Gemeente Roosendaal en werken nauw samen met de 9 gemeenten binnen West-Brabant West. Vragen over beleidsmatige kwesties gaan ook via de kwaliteitsmedewerkers.

Backoffice

Team Jeugd heeft een eigen team van backofficemedewerkers. Hun werkzaamheden betreffen alle administratieve handelingen omtrent het uitvoeren van de jeugdwet. Zij verwerken o.a. gezinsplannen en arrangementen in het systeem. Daarnaast doen zij het berichtenverkeer met zorgaanbieders rondom het afhandelen van administratieve handelingen voor Team Jeugd.

Integraal werken

De transformatieagenda

Leidraad voor de integrale samenwerking in het sociaal domein van Roosendaal is de Transformatieagenda. De agenda voor 2019-2022, "Oog voor elkaar", gaat uit van de volgende missie en visie:

Iedereen in Roosendaal, ongeacht leeftijd, afkomst, geslacht, geaardheid, opleiding, inkomen of beperking heeft volop kansen om fijn, veilig en gezond te kunnen leven en zich optimaal te kunnen ontwikkelen op zijn of haar manier. Roosendaal is een stad waar iedere inwoner mee kan doen, waar niemand wordt uitgesloten en mensen zich veilig voelen. Waar vanuit tolerantie en compassie plaats is voor diversiteit, waar iedereen erbij hoort en zich geaccepteerd voelt.

We vinden het belangrijk dat mensen zich thuis voelen in Roosendaal. Dat mensen zich veilig voelen in hun eigen buurt. We investeren in vitale en veerkrachtige inwoners, die worden gestimuleerd en ondersteund om zo lang mogelijk zelfstandig en naar eigen idee hun leven te leiden. Autonomie en eigen regie zijn daarbij sleutelbegrippen. We investeren in het individueel welzijn en welbevinden van mensen. Inwoners die goed in hun vel zitten, voelen zich meer betrokken, participeren eerder. En dat versterkt de onderlinge verbondenheid van een sociaal sterk en veilig Roosendaal. We gaan op een respectvolle manier met elkaar om. Oog hebben voor elkaar en een helpende hand bieden aan mensen die achterop (driegen te) raken, is kenmerkend voor de Roosendaalse manier van samenleven. We geloven in de kracht van de inclusieve samenleving.

Deze missie en visie zijn vertaald in doelgerichte maatschappelijke effecten:

1. Weerbare en gezonde jeugd (0-27 jaar)

Beoogd effect: Kinderen en jongeren groeien veilig en gezond op tot veerkrachtige en zelfredzame volwassenen

2. Veerkrachtige en betrokken volwassenen (18-70 jaar)

Beoogd effect: Volwassenen kunnen goed rondkomen, zijn zelfredzaam, voelen zich onderdeel van een netwerk en zetten zich in voor hun omgeving

3. Vitale en zelfredzame ouderen (70+ jaar)

Beoogd effect: Ouderen blijven zo zelfstandig mogelijk functioneren en doen actief mee in de samenleving.

Jeugdagenda

Om deze maatschappelijke effecten te bereiken wordt op verschillende niveaus samengewerkt. Beleidsmatig worden koppelingen gemaakt in actiegerichte en dynamisch documenten zoals de jeugdagenda Roosendaal, die is opgesteld door gemeente en maatschappelijke partners samen. In 2019 hebben de (onderwijs)partners en de gemeente Roosendaal besloten de LEA (lokaal Educatieve Agenda) te vervangen door een jeugdagenda.

De jeugdagenda is een gezamenlijke visie op de toekomst van een brede groep professionals in jeugdhulp en onderwijs en wordt niet alleen (uit)gedragen vanuit de gemeente, maar vanuit alle betrokken partners, van kinderopvang tot beroepsopleiding. De kenbegrippen bij het opstellen van deze agenda waren datagedreven werken en typisch Roosendaals. De jeugdagenda dient als leidraad voor de (onderwijs)partners en gemeente Roosendaal om vanuit vijf leidende principes ons gezamenlijke doel na te streven:

De jeugdigen (0-23 jaar) in Roosendaal zo gelukkig en zelfstandig mogelijk te laten opgroeien.

De leidende principes zijn:

1. Ouders en jeugdige kunnen vertrouwen op zichzelf, hun netwerk en als het nodig is ondersteuning
2. Iedere jeugdige krijgt gelijke kansen!
3. Iedere jeugdige gaat dichtbij naar een school die bij hem of haar past!
4. Iedere jeugdige kan zijn of haar talenten ontplooien!
5. Iedere jeugdige is goed toegerust om te starten aan zijn of haar volwassen leven!

De jeugdagenda is opgesteld als een groeidocument waarin een overzicht is opgenomen van alles wat de partners doen of willen doen om de doelen waar te maken.

Subsidiepartners

Er zijn gerichte activiteiten van onze subsidiepartners, waarbij de samenhang wordt benadrukt tussen vraagstukken op gebied van participatie, wmo en jeugd.

Een sleutelpositie wordt hierin ingenomen door Inwonersondersteuning Roosendaal (IOR), waar burgers van alle leeftijden terecht kunnen met ondersteunings- of adviesvragen. Het tam van IOR werkt daarbij samen met onder meer jeugdprofessionals, wmo-consulenten en het werkplein, maar ook met een breed scala aan partners in het voorliggend veld, met onder meer de gebiedsnetwerken als instrument.

Integrale samenwerking omvat ook de samenwerking met onderwijs, TWB en GGD als het gaat om preventie en vroeg signalering en het voorkomen of wegwerken van achterstanden, maar ook samenwerking met leerplicht en veiligheid als het gaat om risico- of overlastgevend gedrag van jeugdigen, waarbij ook zo veel mogelijk gebruik gemaakt wordt van kennis en mogelijkheden van partners in het voorliggend veld zoals aanbieders van activiteiten of programma's voor jeugdigen die veelbelovend zijn en effectief blijken.

Binnen beleidsdomeinen zoals sport, armoedebeleid en samenlevingsopbouw is specifieke aandacht voor jeugdigen. Bestaanszekerheid gaat ook over het bestrijden van kinderarmoede, kansenongelijkheid en discriminatie onder jeugdigen. In beleidsdocumenten en -uitgangspunten is vaak een specifieke paragraaf, hoofdstuk of project gericht op jeugdigen.

Monitoring en sturing

Verzamelen en gebruik van data

Sinds de transitie wordt binnen de gemeente Roosendaal gewerkt met een integraal lokaal dashboard voor Jeugdzorg en WMO. In dit dashboard zijn trends en ontwikkelingen in onze gemeente te volgen en effecten zichtbaar. Daarnaast is er voor de jeugdzorgregio een regionaal GRIP-Dashboard, specifiek gericht op jeugdzorg met informatie uit en over de 9 gemeenten. Deze dashboards bieden de mogelijkheid om zowel lokaal als regionaal ontwikkelingen te kunnen monitoren en te sturen.

Datagedreven werken is een speerpunt van de gemeente Roosendaal. Hiervoor is een datalab ingericht waar lokale en landelijke data wordt verzameld en vergeleken. Voor monitoring en sturing in het jeugd domein wordt samengewerkt met en gebruik gemaakt van het datalab.

Informatie aan de raad

Naar aanleiding van het in maart 2020 door raadsleden uitgevoerde onderzoek naar het taakveld Jeugd volgens de Duisenberg methode is tevens een traject gestart om een lokaal dashboard in te richten voor gemeenteraadsleden, waarin men zelf ontwikkelingen kan volgen zoals: Wachttijden en doorlooptijden, hoeveel instanties zijn bij een kind betrokken, wat zijn de verwijzers en wat is de verhouding met de andere gemeenten binnen West-Brabant West. Hiervoor wordt door gemeentekas een aanvullende module ontwikkeld in het informatiesysteem voor de gemeenteraad van de gemeente Roosendaal.

Naast de dashboards en het gebruik van data wordt de gemeenteraad periodiek geïnformeerd over trends, ontwikkelingen en achtergronden van het jeugd beleid in raadsinformatiebijeenkomsten. In beginsel wordt 2 maal per jaar een informatiebijeenkomst gehouden, waarin toelichting gegeven wordt en verdiepingsvragen kunnen worden gesteld.

Daarnaast wordt de raad bij beleidswijzigingen en ingrijpende besluiten betrokken vanuit de reguliere besluitvormingsprocedure, waarbij het college voorstellen aan de raad voorlegt en wordt de raad bij bijzondere ontwikkelingen geïnformeerd met raadsbrieven en -mededelingen van het college.